

روش‌های انشانویسی و مشکلات آموزش درس انشاء به دانش‌آموزان مقطع ابتدایی

غفارقیصری‌زاده*

کریم‌حسن‌زاده**

عیسی‌نراقی‌فرد***

چکیده

نوشتن فرصتی برای اندیشیدن، تجسم نمودن و به خاطر آوردن است. دیدگاه مشترک درباره‌ی نوشتن بدین قرار می‌باشد، که نوشتن برقراری ارتباط و انتقال اطلاعات و عقاید از طریق نظامی از نشانه‌های مکتوب است. در واقع نوشتن یک آفرینش و خلاقیت تام است که در یک طرف آن خلق افکار و اندیشه‌ها و در طرف دیگر نظم بخشی این اندیشه‌ها در قالب‌های زبانی مورد نظر قرار دارد.

در مقاله حاضر مشکلاتی که در نوشتن یک انشای مطلوب بر سر راه دانش‌آموزان کلاس دوره ابتدایی وجود داشت شناسایی گردید.

سپس با توصیف وضعیتی که دانش‌آموزان و معلم در آن قرار داشتند مسائل شفاف سازی شده، با روش‌هایی گوناگون که با توجه به مشکلات متعدد نگارشی، صرفی و نحوی دانش‌آموزان به کار گرفته شده بود تا حدود زیادی موانع برطرف و افق‌های جدیدی برابر چشم دانش‌آموزان برای نوشتن انشا باز گردید.

واژه‌های کلیدی: انشا، روش‌های نوین، روش‌های انشا نویسی،

ghafaar_gheysari@yahoo.com

karimhasanzadeh2023@gmail.com

naraaghi_fa_eisa@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۷

*آموزگار ابتدایی شهرستان باشت

**آموزگار ابتدایی شهرستان باشت

***آموزگار ابتدایی شهرستان باشت

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۵

مقدمه

یکی از عواملی که در ایجاد ارتباط نقش تعیین کننده دارد مهارت نوشتن و انشاء و نقش آن در ایجاد خلاقیت فکری در انسان مخصوصاً در کودکان دبستانی می‌باشد. کسانی که از توانایی نوشتن و نویسندگی خوبی برخوردار هستند، در زمینه‌ی خلاقیت نیز می‌توانند موفق شوند چرا که یک نویسنده خوب و یک نوشته خوب باید از همه لحاظ و به همه جوانب موضوع پرداخته باشد اما متأسفانه در جامعه ما افراد معدودی از توانایی نویسندگی و توانایی خلق نوشته خوب و خلاق برخوردارند. مشکلات زیادی در مدارس ما مخصوصاً در مدارس ابتدایی دست به دست هم داده تا دانش‌آموزان نتوانند به خلق نوشته‌ی خوب بپردازند. از عواملی که باعث ایجاد این مشکلات شده می‌توان به پایین بودن فرهنگ عمومی مطالعه، توجیه نبودن مسئولین، معلمان و مردم در خصوص ارزش و اهمیت نوشتن و نقش آن در ایجاد خلاقیت فکری دانش‌آموزان است. این مسائل و مشکلات در مناطق تک زبان تا حدودی مورد بررسی قرار گرفته ولی در مناطق دو زبان در سطح خیلی کمتر به آن پرداخته شده و به نظر محقق، نمود این مشکلات در مقطع ابتدایی و خصوصاً اواخر این دوره بیشتر بوده است.

و از آنجایی که کتاب زبان فارسی در بالا بردن و ایجاد خلاقیت توانایی نوشتن، نقش تعیین کننده دارد به نقش کتاب (بخوانیم - بنویسیم) در کاهش یا بروز این مشکلات در مقایسه با روش قدیمی در مناطق دو زبان تا حدودی توجه شده است.

نوشتن مهارتی است که فرد با استفاده از علائم و نمادهای قراردادی به خلق کلمات و جملاتی پرداخته، تا احساسات و نگرش خود را بیان کند و با اطرافیان ارتباط برقرار سازد. نوشتن از یک طرف خلق افکار و اندیشه هاست و از طرف دیگر نظم بخشی به اندیشه‌ها در قالب زبان نگارش است از این رو انشاء یکی از مهارت‌های اساسی است که در بهتر یادگیری سایر دروس و برقراری ارتباط با دیگران و غیره به ما کمک می‌کند. از طرف دیگر با توجه به اهمیت نوشتن و درس انشاء در پیشبرد سایر دروس، اهمیت آن در بیان افکار و اندیشه و احساسات و بروز خلاقیت در دانش‌آموز، مشکلات عدیده‌ای سبب شده تا دانش‌آموز نتواند چه در مقاطع تحصیلی پایین و چه در مقاطع تحصیلی بالا به خلق افکار و اندیشه‌های خود به صورت نوشته بپردازد و همچنین از

آنجایی که یکی از هدف‌های آموزش و پرورش دستیابی به چهار رکن اساسی یعنی خوب گوش کردن، خوب نگاه کردن، خوب سخن گفتن و خوب نوشتن است. این چهار رکن در درس انشاء به تمامی به کار گرفته می‌شود بنابراین درس انشاء دریچه‌ای است به روی خوب اندیشیدن، خوب تحلیل کردن و خوب تعمق کردن.

سخن گفتن به فارسی برای کسانی که این زبان را از کودکی آموخته اند کار آسانی است، اما نوشتن به فارسی به این آسانی نیست. قدرت نگارش صحیح، نیازمند تمرین به منظور تبدیل اندیشه به کلمات درچارچوب ادبیات خاص هر کشور است (باطنی، محمدرضا ۱۳۸۰)

سوالات تحقیق

- چگونه می‌توان انگیزه و علاقه به درسا نشا و زنگ انشا را در بین دانش‌آموزان گسترش داد؟
- مهم‌ترین دوران ایجاد انگیزه و علاقمندی دانش‌آموزان نسبت به درسا نشا کدام دوره تحصیلی می‌باشد؟
- میزان علاقمندی دانش‌آموزان به درسا نشا به چه ساختاری بستگی دارد؟
- چگونه می‌توان مهارت انشانویسی دانش‌آموزان دوره ابتدایی را افزایش داد؟

اهداف تحقیق

- بررسی و رفع عواملی که باعث ایجاد تنفر و عدم علاقه نسبت به درس انشا در دانش‌آموزان می‌گردد.
- ایجاد انگیزه نسبت به درسا نشا و اجرای شیوه درست انشانویسی توسط دانش‌آموزان و معلمان
- بررسی درست نویسی واژه‌ها براساس افزایش رغبت دانش‌آموزان.

روش پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش، روش نظری برپایه استدلالی عقلانی و مطالعات کتابخانه‌ای است

روش‌های آموزش انشاء

مهمترین روش‌های آموزش انشاء عبارتند از:

الف) روش سنتی: در این روش معلم یک یا چند موضوع را انتخاب کرده و به دانش‌آموزان می‌گوید در مورد یکی از آنها مطالبی بنویسند. پس از آن چند دانش‌آموز، انشای خود را خوانده و معلم به آنها نمره‌هایی می‌دهد. این روش بر محصول نگارش تأکید دارد و همچنین از روش‌های قدیمی بوده که موجب خلاقیت در دانش‌آموز نمی‌شود.

ب) روش الگوهای نوشتاری: در این روش، معلم با ارائه انواع نوشته از دانش‌آموزان می‌خواهد به تکمیل، ساده کردن و باز نویسی آن نوشته بپردازد. یعنی دانش‌آموزان پس از مواجه شدن با متون از قبل نوشته شده با تقلید از آنها به یادگیری نوشتن می‌پردازند. این روش نیز بیشتر به محصول نوشتار توجه دارد.

ج) روش مراحل نگارش: در این روش، معلمان باید دانش‌آموزان را با فرایندهای نوشتاری آشنا کنند.

فرایند نوشتار شامل سه مرحله است: ۱- مرحله پیش از نگارش ۲- مرحله نگارش ۳- مرحله ویرایش و باز بینی

در مرحله اول دانش‌آموزان باید با مطالعه و مراجعه به اطلاعات و تجربیات خود آنچه را می‌خواهند روی کاغذ بیاورند. در مرحله دوم معلم، با انتخاب یک یا چند موضوع ضمن آموزش نگارش به دانش‌آموزان بر چگونگی نوشتن آنها نظارت می‌کند و در حین نوشتن، ایرادهای آنها را گوشزد می‌کند. در حقیقت در این مرحله تعامل معلم و شاگرد در فرایند تدریس و یادگیری تحقق می‌یابد.

در مرحله سوم که همان مرحله ویرایش و باز بینی است، دانش‌آموز به کمک معلم به باز بینی و ویرایش انشاءهای خود می‌پردازد که در ضمن اصلاح انشاء، اشکالات نگارشی دانش‌آموزان هم آشکار می‌شود.

د) روش تلفیق جمله‌ها: در این روش به جمله‌های زبان نوشتاری اهمیت خاصی داده می‌شود و اصل از ساده به مشکل نیز رعایت می‌شود.

و) روش رابطه‌ها: دانش آموز باید احساس کند که بجز معلم، افراد دیگر نیز روی نوشته او نظر می‌دهند، بدین ترتیب بین نویسنده، خواننده و موضوع رابطه‌ای بوجود می‌آید و طبق این روش، آموزش درس انشاء مستلزم برقراری ارتباط صحیح میان این سه است.

ه) روش نظریه جهانی: این روش به این بنیاد استوار است که اگر کسی می‌خواهد درباره چیزی مطلبی بنویسد باید درباره آن اطلاعات کافی و دیدگاه روشنی داشته باشد. یعنی نوشتن صحیح براساس نظر نویسنده در مورد جهان شکل می‌پذیرد و با اطلاعات صرف متفاوت است (میر کمالی سید محمد ۱۳۸۱).

جمله‌نویسی

در ابتدای دوره‌ی دبستان که هدف اصلی آن آموزش خواندن و نوشتن فارسی پایه است در کنار درس‌های فارسی (خواندن (و املا، درسی با نام «جمله‌نویسی» وجود دارد. هدف از ارائه‌ی این درس (جمله‌نویسی) ایجاد توانایی اولیه‌ی نوشتن فعال در دانش‌آموزان است. بدین معنی که پس از آموزش نوشتن غیر فعال (و رونویسی (و آموزش نوشتن نیمه فعال) املا (به مرحله‌ی آموزش نوشتن فعال یا خلاق می‌رسیم. این مرحله با درس جمله‌سازی آغاز می‌شود و با درس انشا ادامه می‌یابد و دانش‌آموزانی به این مهارت دست می‌یابند که پیام‌های خود را به صورت سخن نوشتاری، تولید و به مخاطب فرضی یا واقعی ارائه نمایند (خورشیدی‌عباس ۱۳۸۱).

جمله‌سازی در واقع مقدمه‌ای است برای آماده‌سازی دانش‌آموزان در درس انشا. در جمله‌سازی است که دانش‌آموزان می‌توانند اولین تجربیات و خلاقیت نوشتاری را کسب کنند و با انواع جمله‌های خبری، پرسشی، امری و تعجبی آشنا شوند دانش‌آموزان جایگاه انواع مقوله‌های صرفی مثل گروه اسمی، ضمائر و... را در ساخت جمله می‌آموزند و قواعد نحوی موجود در دستور زبان فارسی را به طور غیرمستقیم تجربه کنند. در هر جمله‌ای هم که توسط دانش‌آموزان نوشته می‌شود دو اصل مورد توجه می‌باشد:

الف- پیام جمله: که باید از لحاظ معنایی و حقایق برون زبانی صحیح و متناسب باشد ب- ساخت نحوی جمله: که باید با اصول و قواعد ساخت جمله در زبان فارسی منطبق باشد

در بین بیشتر دانش‌آموزان درس انشا درس مسأله داری می‌باشد، که بیشتر بچه‌ها در این امر به کتاب‌های کمکی یا اولیای خود متکی هستند. در برنامه‌ی آموزش انشا در دوره‌ی دبستان و حتی در مقاطع دیگر هم آن چنان به فرآیند نوشتاری توجه نشده است و ساعت درس انشا با تمرکز بر محصول نوشتار اداره می‌شود. و توجه به وجه آموزشی انشا نیز اندک می‌باشد. تنها به ارائه‌ی موضوع و قرائت انشاهای دانش‌آموزان اکتفا می‌شود و این به آن معنا است که: «از دانش‌آموزان چیزی می‌خواهیم که به آنان یاد نداده ایم». یعنی موضوعی را مشخص می‌کنیم و دانش‌آموزان بدون ایجاد انگیزه‌ی قبلی و آموزش قواعد جمله‌سازی و کار برد واژه‌های مربوط اقدام به نوشتن می‌کنند یا مستقیماً از کتابی رونویسی می‌کنند و یا اولیای آنان برای آنها دیکته کرده و می‌نویسند. بدون این که خلاقیت فکری ایجاد کنند و به تفکر پردازند. دانش‌آموزان کلاس دوپایه‌ی اول و دوم مدرسه‌ی من نیز در درس انشا از نظر جمله نویسی در ارتباط با موضوع بسیار ضعیف بودند و اکثر جملات و انشاهای آنها کلیشه‌ای بوده و نوشتن انشا به صورت موضوعی و کلیشه‌ای نه تنها باعث ابتکار و نوآوری نمی‌شود، بلکه سبب دزدگی از این ماده‌ی درسی نیز می‌گردد. مشکلات دیگر نوشتاری آنان؛ رعایت نکردن ارکان جمله و نوشتن به زبان عامیانه بود (سیف علی اکبر، ۱۳۵۷).

مشکلات درس انشاء در پایه‌های ابتدایی

- ۱- نداشتن تجارب کافی: از آنجایی که بین نوشتن و اطلاعات عمومی دانش‌آموز رابطه مستقیم وجود دارد بنابراین این نوشتن در مرحله اول به تجربیات درون داد کافی نیاز دارد و دانش‌آموز باید درباره آنچه که می‌نویسد تجربه کافی داشته باشد.
- ۲- نداشتن انگیزه کافی: گاهی دانش‌آموزان بدلیل وجود مشکلات عدیده خانوادگی، اجتماعی و بومی، انگیزه کافی برای نوشتن یک موضوع را ندارند.
- ۳- نداشتن مهارت‌های کافی نگارشی: این گونه دانش‌آموزان در بیان افکار خود با نظم صحیح دستوری و نحوی مشکل دارند و نوشته‌های آنها شامل خطاهای دستوری و نحوی بی شمار است.

۴- نداشتن واژگان کافی برای بیان مقصود: این قبیل دانش آموزان به علت نداشتن تجربه‌های گوناگون در واژگان زبان گفتاری و نوشتاری ضعیف هستند عده دیگر به علت نقص در زبان گفتاری با این مشکل روبرو می‌باشند.

۵- دو زبانگی و تداخل زبانی: دو زبانگی به معنای دانستن و یا به کار بستن دو زبان متفاوت است. در دو زبانگی باید گفت اگر کودکی هر دو زبان را با هم یاد بگیرد و در هر دو زبان به موازات هم از مراحل فوق بگذرد مسئله‌ای ایجاد نمی‌شود. در چنین وضعیتی هریک از زبان‌ها به غنی سازی زبان دیگر کمک می‌کند و تجارب بدست آمده در یک زبان به زبان دیگر هم منتقل می‌شود. این چنین شخصی می‌تواند دو دنیای متفاوت را ادراک کند (شعبانی حسن، ۱۳۷۷).

در نواحی غیر فارسی زبان ایران، کودکان با زبانی محلی با دیگران ارتباط برقرار می‌کنند و این سبب می‌شود که کودک به حد کافی در یادگیری زبان در جنبه‌های شنیداری و گفتاری با زبان مدرسه‌ای خود تمرین نکرده و ناگهان با زبان دیگر که همان زبان مدرسه‌ای است برخورد می‌کند در حالی که روال طبیعی باید به این صورت باشد که کودک باید خواندن و نوشتن را به دنبال طبیعی شنیدن و حرف زدن یاد بگیرد تا سیر تکاملی زبان در چارچوب طبیعی خود به پایان برسد که چنین وضعیتی در مناطق دو زبانه صدق نمی‌کند.

معلمان در تفهیم مطالب به کودک با مشکلاتی از جمله تأخیر در زمان آموزش سرخوردگی عاطفی و احساس خجالت در کودکان و حتی مقاومت آنها در برابر یادگیری مواجه می‌شوند (قاسمی پویا ۱۳۸۲).

در این میان هم نقش تداخلی زبان در افراد دو زبانه در بروز مشکلات نوشتاری قابل توجه می‌باشد یعنی اینکه خصوصیات زبان مادری یاد گیرنده در هنگام کاربرد زبان دوم و یادگیری زبان دوم. در زبان دوم تداخل پیدا می‌کند. شواهدی در دست است که پدیده‌های تداخل در اولین مراحل فرایند یادگیری زبان دوم لااقل در مورد زبان آموزش بزرگسال معمول تر است. اگر اساس استفاده از زبان دوم بیشتر بر صورت‌های صحیح دستوری استوار باشد تا بر تأثیر ارتباطی آن، در آن صورت وقوع تداخل محتمل است.

راه‌های تقویت مهارت انشا نویسی در دانش‌آموزان

- ۱- افزایش حوزه واژگان دانش‌آموزان با استفاده از طراحی بازی‌های کلاسی.
- ۲- تقویت مهارت جمله‌سازی، از طریق نوعی بازی و مسابقه کلاسی.
- ۳- تقویت بند نویسی از طریق: بند نویسی برای تصاویری که پای تخته ترسیم می‌کردم بند نویسی با استفاده از کلمات غیر مرتبط و نوشتن متن‌های خنده دار.
- نوشتن انشا در کلاس درس
- نوشتن انشا گروهی.
- ۶- آموزش نقد صحیح انشا.
- ۷- ارزیابی به گونه توصیفی بخصوص در ابتدای سال تحصیلی.
- ۸- استفاده از موضوع‌های واگرا.
- ۹- تکمیل داستان‌های نیمه تمام.
- ۱۰- تلفیق درس انشا با سایر دروس.
- ۱۱- حس‌گیری (ایجاد حس نوشتن کمک به تصویر سازی ذهنی دانش‌آموز با کمک پخش صدای: موزیک، حیوانات، باد، باران و.....)
- ۱۲- معلم نیز به همراه دانش‌آموزان انشا بنویسد. ولی در آخر کار انشا خود را بخواند تا اعتماد به نفس دانش‌آموزان کاهش پیدا نکند.
- ۱۳- انشا شفاهی می‌تواند نقش زیادی در تقویت مهارت انشا نویسی داشته باشد.
- ۱۴- داستان سازی بدون آمادگی قبلی به طوری که هر دانش‌آموز بتواند به نوبت چند جمله‌ی داستان را ادامه بدهد.
- ۱۵- تشویق دانش‌آموزان به کتاب خوانی، معرفی کتاب‌های مناسب با گروه سنی دانش‌آموزان.
- ۱۶- استفاده از عروسک‌های دستی و اجرای نمایش‌های عروسکی در کلاس.
- ۱۷- آموزش استوره‌ها، سمبل‌ها، نمادها.

۱۸- استفاده از روش بحث و گفتگو در سایر دروس (هدیه ها، بخوانیم، تاریخ و...) می تواند سبب تقویت مهارت انشا نویسی شود.

۱۹- برای تشویق دانش آموزان از کتاب های مناسب برای جایزه دادن استفاده کنیم.

۲۰- تصاویر مناسبی انتخاب کرده و در مورد آن در کلاس درس بحث و گفت و گو کنیم.

تجزیه و تحلیل داده ها

عدم آگاهی از ساختار جمله و نداشتن اطلاعات پایه در زمینه ی معیارهای انشا نویسی و نکات دستوری.

- ضعف املائی که سبب بی علاقتگی در نوشتن انشا می شود.

- نداشتن مطالعه که سبب ناکافی بودن خزانه ی لغات و عدم رعایت نکات دستوری و... می شود.

- نداشتن علاقه که تأثیر مستقیمی روی کیفیت انشا دارد. زیرا فرد بی علاقه قادر به تمرکز نیست و هر لحظه به فکر راه فراری از ادامه ی نوشتن انشاست. از طرفی تمامی عوامل تأثیر گذار در نوشتن یک انشا می تواند در بی علاقتگی دانش آموز به انشا نویسی مؤثر باشند.

- بی سوادى و کم سوادى والدین

- دو زبانه بودن دانش آموزان (زبان مادری دانش آموزان ترکی می باشد

- آشنا نبودن به معیارهای انشا نویسی و روشهای آن

- اشتغال کودکان در خانه به کارهای خانواده و اهمیت نگذاشتن والدین به درس فرزندان خود. استفاده از کلمات هم خانواده، مترادف و مخالف، اجرای روش بارش مغزی، نوشتن انشای گروهی با استفاده از روش پرتوهای خورشیدی و... بهره گرفته شد.

ب: برای آموزش ساختار جمله، ضمن معرفی الگوی جمله های خبری، پرسشی، تعجبی و... تمریناتی به بچه ها داده شد. مثلاً، از آنها می خواستم کلمات درهم ریخته ی روی تابلو را که توسط معلم نوشته شده بود به طور فردی یا گروهی مرتب کنند. یا جملات ناقص را کامل کنند.

ج: برای آشنا نمودن دانش آموزان با علائم نگارشی ابتدا علامت ها را به او آموزش داده، کاربرد هر یک را با کمک تمرینات متنوع به آنها آموختم.

مثال: گذاشتن علامت (.؟! (در انتهای جملات خبری، پرسشی و تعجبی.
د: برای ایجاد ارتباط منطقی بین جملات از روش بارش مغزی و مرتب نمودن جملات به ترتیب اولویت بهره‌جستم.
و: نکات دستوری و نگارشی را نیز از راه افزایش مطالعه و دامنه‌ی اطلاعات با تمرینات عملی مناسب آموزش دادم.
ه: برای رعایت زیبانویسی، حاشیه‌گذاری و تمیزی در انشا آموزش‌های لازم را عملاً با نشان دادن یک انشای مطلوب اعمال نمودم.
سایر راهکارهای مورد استفاده در حین استفاده از روش‌های بالا عبارت بودند از:
خلاصه نویسی متن داده شده، توصیف وضعیت یک مکان، شی یا شخص از طریق مشاهده‌ی دقیق اطراف خود و توجه به جزئیات و کشف چیزهای تازه و نیز بیان نظرات و عقاید شخصی خود در رابطه با آن، خاطره نویسی، نامه نگاری، تبدیل گفتار به نوشتار، توجیه ارزش و اهمیت نوشتن برای دانش‌آموزان،
بهره‌گیری از تشویق و اهدای جوایز، نوشتن قسمتی از یک موضوع و ادامه‌ی آن به وسیله‌ی دانش‌آموزان و آموزش اصول صحیح انشانویسی از این طریق.

پیشنهادات

- ۱- باید کوشید تا کلاس انشا که مادر تمام دروس است دارای برنامه و طرحی مناسب در ابعاد گوناگون آموزشی باشد.
- ۲- مشکلات و تنگناها و علل افت و نارسایی کلاس انشا به درستی بررسی و تحلیل گردد و راه حل‌های مناسب و علمی برای رهایی از این شرایط نامناسب مطرح شود.
- ۳- شیوه‌های مناسب نگارش و انشا به دانش‌آموزان شناخته شود.
- ۴- مجموعه‌ی تجربه‌های موفق، روش‌های مطلوب و شیوه‌هایی که معلمان موفق در این زمینه داشته‌اند جمع‌آوری، بازیابی و بررسی شود
- ۵- فرهنگ مطالعه رواج یابد و در ساعت انشا از مطالعه و کتابخوانی و فرهنگ انتقاد استفاده شود.

- ۵- تشویق اولیا و مربیان در ارتباط با نوشته‌های دانش‌آموزان
- ۶- برگزاری المپیادهای انشا نویسی
- ۷- بحث و تبادل نظر، پرسش و پاسخ در درس انشا
- ۹- بهترین انشاها در سر صف خوانده شود و مورد تشویق مناسب قرار گیرد

نتیجه‌گیری

روش تدریس معلم در ایجاد انگیزه‌ی یادگیری دانش‌آموزان عامل تعیین‌کننده‌ی می‌باشد. همچنان که در این پژوهش به آن رسیدیم «معلم می‌تواند با خلق موقعیت‌های جدید یادگیری و به کارگیری شیوه‌های نو در آموزش، علاقه‌ی دانش‌آموزان را برانگیخته و آنان را جهت یادگیری آماده نماید».

با چنین روش‌هایی محیط کسالت‌بار و بدون انگیزش و فاقد خلاقیت درس انشا به محیط شاداب و خلاق مبدل شد و به تدریج تغییرات عمده‌ی در برداشت دانش‌آموزان و همکاران نسبت به درس انشا ایجاد گردید.

ارزشیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

پس از این که اطلاعات لازم درباره‌ی چگونگی اجرا و نتایج آن جمع‌آوری شد، با توجه به نظر دانش‌آموزان، از مقایسه‌ی نمرات آنها و میزان علاقه‌مندی آنان، متوجه شدم که روش اجرا شده بسیار مؤثر واقع شده و تغییر قابل ملاحظه‌ای در یادگیری صورت گرفته است. از مدیر و همکاران خواستم درباره‌ی روش کار و نتیجه‌ی آن اظهار نظر نمایند که آنان این کار را بسیار مطلوب، موفقیت‌آمیز، طرحی جدید و ابتکاری معرفی نموده و تصمیم گرفتند در هنگام تدریس در سایر کلاس‌ها در سالهای بعد اجرا نمایند.

همچنین اولیای دانش‌آموزان نیز احساس رضایت می‌نمودند.

فهرست منابع

- قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۲)، راهنمای معلمان پژوهنده، تهران: لوح زرین.
- سیف، علی اکبر (۱۳۵۷)، «اندازه‌گیری و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی»، تهران: آگاه
- هورن، هلن (۱۳۷۲)، چگونه کیفیت آموزش را بهبود بخشیم؟، تهران: قدیانی
- آقازاده، محرم. احدیان، محمد (۱۳۷۸)، راهنمای روش‌های نوین تدریس، تهران: انتشارات اسپالرینگ، چریل ال، مترجم: نائینیان و بیابانگرد (۱۳۷۷)، انگیزش در کلاس درس، تهران: مدرسه.
- خورشیدی، عباس (۱۳۸۱)، روش‌ها و فنون تدریس، چاپ دوم، تهران: سیطرون.
- شعبانی، حسن (۱۳۷۷)، مهارت‌های آموزش و پرورش، چاپ هفتم، تهران: سمت
- میر کمالی، سید محمد (۱۳۸۱)، روابط انسانی در آموزشگاه، چاپ پنجم، تهران: سیطرون
- باطنی، محمد رضا (۱۳۸۰)، نگاهی تازه به دستور زبان، چاپ دوازدهم، تهران: